

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

Рўйхатга олинди
№ 1028-61
2016 йил

“Филология ва тилларни ўқитиш”
(француз тили)

йўналиши бўйича олий таълим муассасалари педагог кадрларини
қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг ўқув дастури

**ЎЗБЕКИСТОН RESPУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ**

**ОЛИЙ ТАЪЛИМ ТИЗИМИ ПЕДАГОГ ВА РАХБАР КАДРЛАРИНИ
ҚАЙТА ТАЙЁРЛАШ ВА УЛАРНИНГ МАЛАКАСИНИ ОШИРИШНИ
ТАШКИЛ ЭТИШ БОШ ИЛМИЙ - МЕТОДИК МАРКАЗИ**

**ЎЗБЕКИСТОН ДАВЛАТ ЖАХОН ТИЛЛАРИ УНИВЕРСИТЕТИ
ХУЗУРИДАГИ ЧЕТ ТИЛЛАРИНИ ЎҚИТИШНИНГ ИННОВАЦИЯВИЙ
МЕТОДИКАЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ RESPУБЛИКА
ИЛМИЙ-АМАЛИЙ МАРКАЗИ**

*Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури Олий ва ўрта
махсус, касб-хўнар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий
бирлашмалар фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашишнинг
2016 йил 26.09.2016 даги 1-сонли байномаси билан
маъқулланган.*

Тузувчилар:

“Олий таълимнинг норматив ҳукукий асослари”
модули: с.ф.д., проф., И.Эргашев, ю.ф.н., доц.,
В.Топилдиев.
“Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”
модули: п.ф.д., проф., Н.А.Муслимов, п.ф.н.,
М.Т.Мирсолдиева, п.ф.н., доц., М.Усманбаева, А.Исенова.
“Таълим жараёнида ахборот-коммуникация
технологияларини қўлдан” модули: ф.м.ф.н., доц.,
Х.Холматов, ф.м.ф.н., доц., Д.Иргашева, кат. ўқит.,
В.Хамидов.
“Амалий хорижий тил” модули: Ўзбекистондаги
Британия Кенгашининг етакчи мутахассислари, кат. ўқит.,
У.Гиясова.
“Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари”
модули: с.ф.д., проф., С.Жўраев, ф.ф.д., проф. Р.Самаров,
п.ф.н., Х.М.Алимов.
Махсус фаиллар бўйича: Хорижий эксперт Паскал Буассане
(Франция).
Ишчи гуруҳ: пед.ф.д., проф. Л. Ахмедова, Г.Махкамова,
ф.ф.д., проф. Ж.Ёқубов, ф.ф.н., доц. П.Н.Нисонов.

Тақрирчилар:
Хорижий эксперт: Жонатон Леконт (Франция)
Б.Эрматов – ЎзМУ доценти, ф.ф.н.

Ўқув дастури ЎзДЖТУ Кенгашининг қарори билан тасдиқлаш тавсия қилинган (2016
йил _____ дати _____ - сонли байномаси).

Кириш

Дастур Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ПФ-4732-сон Фармондаги устувор йўналишлар мазмунидан келиб чиққан ҳолда тузилган бўлиб, у замонавий талаблар асосида қайта тайёрлаш ва малака ошириш жараёнларининг мазмунини такомиллаштириш ҳамда олий таълим муассасалари педагог кадрларининг касбий компетентлигини мунтазам ошириб боришни мақсад қилади.

Дастур мазмуни олий таълимнинг норматив-ҳукукий асослари ва қонунчилик нормалари, илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат, таълим жараёнларида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш, амалий хорижий тил, тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари, махсус фанлар негизда илмий ва амалий тадқиқотлар, технологик тараққиёт ва ўқув жараёнини ташкил этишнинг замонавий услублари бўйича сўнгги ютуқлар, педагогнинг касбий компетентлиги ва креативлиги, глобал Интернет тармоғи, мультимедиа тизимлари ва масофадан ўқитиш усулларини ўзлаштириш бўйича янги билим, кўникма ва малакаларини шакллантиришни назарда тутади.

Дастур доирасида берилётган мавзулар таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёргарлигига қўйиладиган умумий малака талаблари ва ўқув режалари асосида шакллантирилган бўлиб, бу орқали олий таълим муассасалари педагог кадрларининг соҳага оид замонавий таълим ва инновация технологиялари, илгор хорижий тажрибалардан самарали фойдаланиш, ахборот-коммуникация технологияларини ўқув жараёнига кенг таъбиқ этиш, чет тилларини интенсив ўзлаштириш даражасини ошириш хисобига уларнинг касб маҳоратини, илмий фаолиятини мунтазам юксалтириш, олий таълим муассасаларида ўқув-тарбия жараёнларини ташкил этиш ва бошқаришни тизимли таҳлил қилиш, шунингдек, педагогик вазиятларда оптимал қарорлар қабул қилиш билан боғлиқ компетенцияларга эга бўлишлари таъминланади.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишининг ўзига хос хусусиятлари ҳамда долзарб масалаларидан келиб чиққан ҳолда дастурда тингловчиларнинг махсус фанлар доирасидаги билим, кўникма, малака ҳамда компетенцияларига қўйиладиган талаблар такомиллаштирилиши мумкин.

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув дастури қуйидаги модуллар мазмунини ўз ичига қамраб олади:

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари

- 1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожига ва таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.
- 1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишнинг қонунчилик нормалари.

II. Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат

- 2.1. Инновацион таълим технологиялари ва педагогик компетентлик.
- 2.2. Хорижий тилларни ўқитишда инновацион технологиялар бўйича илгор хорижий тахрибалар.

III. Таълим жараёнида ахборот-коммуникацион технологияларни қўллаш

- 3.1. Электрон педагогика ва педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини лойихалаш.
- 3.2. Хорижий тилларни ўқитишда ахборот-коммуникация технологиялари.

IV. Амалий хорижий тил

- 4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

- 5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.
- 5.2. Хорижий тилларни ўқитишда тизимли ва стилистик таҳлилларни қўллаш.

VI. Махусус фахлар

- 6.1. Хорижий тилларни умумевропа стандартлари талаблари асосида ўқитишнинг лингвистик аспектлари.
- 6.2. Француз тилини ўқитиш методикаси-ёндашув ва педагогик технологиялар.
- 6.3. Ўқув жараёнини режалаштириш, баҳолаш методлари ва фидбек механизмлари (кайта алоқа).

VII. Педагогик амалиёт

VIII. Малакавий аттестация

Қурснинг мақсади ва вазифалари

Олий таълим муассасалари педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш курсининг мақсади педагог кадрларнинг ўқув-тарбиявий жараёнларни юқсак илмий-методик даражада таъминлашлари учун зарур бўладиган касбий билим, кўникма ва малакаларини мунғазам янгилаш, малака талаблари, ўқув режа ва дастурлари асосида уларнинг касбий компетентлиги ва педагогик маҳоратини доимий ривожланишини таъминлашдан иборат.

Қурснинг вазифаларига қуйидагилар киради:

- «Филология ва тилларни ўқитиш» (француз тили) йўналишида педагог кадрларнинг касбий билим, кўникма, малакаларини узлуксиз янгилаш ва ривожлантириш;
- замонавий талабларга мос ҳолда олий таълимнинг сифатини таъминлаш учун зарур бўлган педагогларнинг касбий компетентлик даражасини ошириш;
- педагог кадрлар томонидан замонавий ахборот-коммуникация технологиялари ва хорижий тилларни самарали ўзлаштирилишини таъминлаш;
- махусус фахлар соҳасидаги ўқитишнинг инновацион технологиялари ва илгор хорижий тахрибаларни ўзлаштириш;
- «Филология ва тилларни ўқитиш» (француз тили) йўналишида ўқув жараёнини фан ва ишлаб чиқариш билан самарали интеграциясини таъминлашга қаратилган фаолиятни ташкил этиш.

Қурс якунида тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакалари ҳамда компетентлигига қўйиладиган талаблар:

“Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари”, “Илгор таълим технологиялари ва педагогик маҳорат”, “Таълим жараёнида ахборот-коммуникация технологияларини қўллаш”, “Амалий хорижий тил”, “Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари” модуллари бўйича тингловчиларнинг билим, кўникма ва малакаларига қўйиладиган талаблар тегишли таълим соҳаси бўйича педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш мазмуни, сифати ва уларнинг тайёрлиги ҳамда компетентлигига қўйиладиган умумий малака талаблари билан белгиланади.

Махусус фахлар бўйича тингловчилар қуйидаги янги билим, кўникма, малака ҳамда компетентияларга эга бўлишлари талаб этилади:

Тингловчи:

- тилларни умумевропа стандартлари талабларини;
- чет тилини ўқитишнинг назарий асосларини;
- тилни коммуникатив ёндашув асосида ўргатишни;
- дарсени режалаштиришни;
- таълимни турли нутқ кўникмаларини ривожлантиришга йўналтиришни;
- чет тили таълимида баҳолаш ва унинг мезон ва меъёрларини;
- чет тили таълимида баҳолаш турларини шрилли қўллашни;
- чет тили таълимида CEFR тамойилларининг ўрнини;
- баҳолашда лингвистик ва маданиятлараро компетентияларни ҳисобга олиш тамойилларини;
- чет тили таълимида баҳолаш мезонларини **билиши** керак.

Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги ПФ-4732-сон Фармони 3-илоvasи билан тасдиқланган давлат намунасидаги малака аттестати берилadi.

“Филология ва тилларни ўқитиш” (франуз тили) йўналиши бўйича қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсининг ўқув модуллари ва уларнинг мазмуни

I. Олий таълимнинг норматив ҳуқуқий асослари
1.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалалари.

Инсон онг ва тафаккурининг янгилашиши жамият ривожланишининг муҳим омилли сифатида. Глобаллашув ва ижтимоий-маънавий ҳаётдаги ўзгаришлар тенденцияси ва истиқболлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз”, “Юксак маънавият – енгилмас куч, “Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида”, “Мамлакатни модернизация қилиш ва иқтисодий-иқтисодиётимизни барқарор ривожлантириш йўлида”, “Ватанимизнинг босқичма-босқич ва барқарор ривожланишини таъминлаш – бизнинг олий мақсадимиз”, “Демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш - мамлакатимиз тараққиётининг асосий мезонидир”, “Она юртимиз бахти иқболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир” ва бошқа асарларида жамият ривожини ва таълим-тарбия масалаларининг ёритилиши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Ўзбекистонни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг устувор йўналишлариға бағишланган маърузаларида таълим ва кадрлар тайёрлаш тизимини модернизациялаш билан боғлиқ вазифаларнинг белгиланиши.

1.2. Таълим-тарбия жараёнларини ташкил этишининг қонунчилик нормалари.

Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тушунчаси ва турлари. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқиш ва амалға қиритиш тартиби. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. “Таълим тўғрисида”ги Қонун. Кадрлар тайёрлаш миллий дастури. Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг бошқичлари ва асосий йўналишлари.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-1533-сон Қарори, 2012 йил 24 июлдаги “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-4456-сон Фармони, 2015 йил 12 июндаги “Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПФ-4732-сон Фармони ва бошқалар.

Тингловчи:

- ўз касбий фаолияти соҳасида олий таълимнинг баҳолашға оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлари асосида иш юритиш;
- анъанавий баҳолаш ва CEFRга асосланган тил компетенцияларини баҳолаш тизими ўртасидаги фарқларни аниқлай олиш;
- баҳолашға қаратилган назорат ишларини ишлаб чиқишға оид муаммоларни таҳлил қилиш;
- баҳолашға оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни амалиётда қўллаш **қўшиқмаларига** эга бўлиши лозим.

Тингловчи:

- тил ва нуққ материалларини танлаш тамойиллари, аутентик манбалар билан ишлаш;
- дарсларнинг технологик мажмуаси (универсал модель, технологик карта, иловалар)ни яратиш;
- тил ўқитиш методикаси бўйича тўлланган маълумотларни амалда қўллаш олиш;
- таълим олувчиларнинг билиш қобилиятларини баҳолай олиш;
- ўқув жараёнини режалаштириш, баҳолаш, фидбек механизмларини амалға ошириш;
- мустакил таълим турлари бўйича вазифа бериш;
- талабаларнинг ўз-ўзини баҳолашға қаратилган портфолиони ишлаб чиқиш **малакаларига** эга бўлиши зарур.

Тингловчи:

- баҳолашға оид таълимнинг меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларини қўллашда ижтимоий ўзаро таъсир кўрсатиш;
- баҳолашға оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида ўқув жараёнини ташкил этиш;
- баҳолашға оид меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар асосида таълим ва тарбия жараёнини бошқариш;
- ўзаро дарсларни кузатиш ва таъриба алмашиш;
- таълим жараёнида тадқиқот усулларидан фойдаланиш;
- талабалар билимини баҳолашға қаратилган турли назорат ишларига ҳулосалар бериш;
- чет тили таълимида баҳолашға оид қарорлар қабул қилиш **компетенцияларига эга бўлиши зарур.**

Курс ҳажми

Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курси 288 соатни ташкил этади. Ўқув юқламаси ҳафтасига 36 соат этиб белгиланган. Қайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналиши бўйича таълим дастурларини тўлиқ ўзлаштирган ва Аттестациядан муваффақиятли ўтган курс тингловчиларига Ўзбекистон

Маданиятлараро мулоқот компетенцияси (ўзбек ва хорижий тилда сўзлашувчи халқлар маданияти, урф-одатлари, анъаналари ҳақида чет тилида гапира олиш).

Мулоқот мавзулари: кундалик ҳаётга оид (шахсий маълумот, оила ҳақида маълумот, бўш вақтни ўтказиш ва ҳоказо) ижтимоий ҳаётга доир, таълимга ва касбга йўналтирилган мавзулар.

Мутахассисликка оид маълумотни ўқиш, уларни тушуна олиш, оғзаки баён эта олиш, ўз фани бўйича ўқув жараёнини ташкил этишда соҳага оид хорижий тилдан атамалардан фойдаланиш.

V. Тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш асослари

5.1. Олий таълим жараёнини бошқаришда тизимли таҳлил ва қарор қабул қилиш технологиялари.

Хорижий тилларни ўқитишда тизимли таҳлил тушунчаси. Тизим ва тизимлар назарияси. Тизимли методология ва тизимли ёндашув. Тизимлар классификацияси. Тизим структураси. Тизимли таҳлилнинг мақсади ва вазифалари. Тизимли таҳлидан педагогик фаолиятда фойдаланиш технологияси. Педагогик тизим ва унинг тузулиши. Педагогик вазиятларнинг тизимли таҳлилни амалга ошириш. Тизимли таҳлилни амалга оширишнинг асосий босқичлари. Тизимли таҳлилни амалга ошириш моделлари. Тизимли таҳлилни амалга ошириш методлари. Тизимли таҳлил натижаларини манба шаклига келтириш технологияси.

Қарор тушунчаси ва унинг асосий вазифалари. Қарор турлари ва уни қабул қилиш усуллари. Қарорларни тайёрлашга қўйиладиган талаблар. Қарор вариантларини тайёрлаш технологияси. Қарор қабул қилиш жараёни ва педагогик жараёни бошқаришда қарорлар (тезкор, тактик ва б.).

Педагогик жараёни бошқаришда қарорлар (тезкор, тактик ва б.).

Қарор натижаларини баҳолашнинг экспертли ва прогностик методлари. Қарорлар самардорлигини баҳолаш мезонлари. Қабул қилинган қарорлар ижросини таъминлаш механизми.

5.2. Хорижий тилларни ўқитишда тизимли ва стилистик таҳлилларни қўллаш.

Хорижий тилларни ўқитишда тизимли ва стилистик таҳлил ҳақидаги асосий тушунча ва тамойиллар. Хорижий тилларни ўқитишда стилистик тизимнинг хусусияти ва тузилмаси. Хорижий тилларни ўқитишда тизимли ва стилистик таҳлиллар методологияси. Хорижий тилларни ўқитишда тизимли ва стилистик таҳлилларнинг йўналишлари. Хорижий тилларни ўқитишда тизимли ва стилистик таҳлилнинг шаклланиш ва ривожланиш босқичлари. Хорижий тилларни ўқитишда стилистик ва тизимли услуб ва тизимли ёндашув. Хорижий тилларни ўқитишда аналитик тадқиқотлар асосида тизимли ва стилистик таҳлилларнинг аналитик тадқиқотлар асосида тизимли ва стилистик таҳлилларни ташкил этиш. Хорижий тилларни ўқитишда аналитик методлар ёрдамида қарорлар қабул қилиш. Хорижий тилларни ўқитишда тизимли ва стилистик таҳлилда микродорий ва сифат ёндашуви. Педагогик вазиятларда қарор қабул қилиш усуллари. Хорижий тилларни ўқитишда талабалар

Педагогнинг шахсий, касбий ахборот майдонини ташкил этиш. Электрон портфолио тушунчаси, таркиби, мазмуни ва имкониятлари. Ахборот технологиялари воситасида педагогнинг электрон портфолиосини шакллантириш. Электрон ахборот-таълим муҳитида педагогик жараёни лойihalаштириш. Moodle дастури асосида ўқув ресурсларини яратиш, амалий педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалардан фойдаланиш, амалий дастурий воситалар ёрдамида электрон дарсликлар, тренажерлар, виртуал лаборатория машгулотларини яратиш усуллари. Офис дастурларида электрон ўқув-методик материалларини яратиш усуллари (Microsoft Word, Excel, Power Point ва б.). Web 2.0/3.0 технологиялари ва уларнинг ёрдамида электрон дидактик материалларни яратиш ва ўқув-тарбия жараёнида қўллаш.

Педагогик фаолиятда амалий дастурий воситалар химоясини таъминлаш. Аутентификациялаш ёрдамида химоялаш. Химоялаш воситалари.

3.2. Хорижий тилларни ўқитишда ахборот-коммуникация технологиялари.

Хорижий тилларни ўқитишда ахборот технологияларининг ўрни ва имкониятлари. Хорижий тилларни ўқитишда қўлланиладиган ахборот технологиялари, техник ва дастурий воситалар. Хорижий тилларни ўқитишда мультимедиа ва мультимедиа компонентлари. Хорижий тилларни ўқитишда мультимедиа ахборот имкониятлари. Хорижий тилларни ўқитишда мультимедиа электрон нашрлар (ўқув фильмлари, электрон дарсликлар в.х.). Электрон таълим ресурслари ҳақида тушунча. Муаллифлик дастурий таъминотларидан фойдаланган ҳолда электрон таълим ресурсларини яратиш. Хорижий тилларни ўқитиш бўйича электрон ўқув курсларини лойihalаштириш. Билимни баҳолаш тизимлари. Файлларни сақлаш усуллари. Хорижий тилларни ўқитишда таълим технологиялари. Хорижий тилларни ўқитишда масофавий таълим технологиялари. Хорижий тилларни ўқитишда масофавий ўқитиш технологиялари ва ташкил қилиш усуллари. Видео конференция. Оммавий on-line очик курслар (Coursera, edX, Khan Academy, MIT Open Course Ware).

IV. Амалий хорижий тил

4.1. Амалий хорижий тилни ўрганишнинг интенсив усуллари.

Хорижий тилни ўқитиш ва ўрганишдаги ислохотлар. Тил бўйича Европа стандарти ва унинг талқини. Тил алоқа (коммуникация) воситаси сифатида ва тилга оид билим ва кўникмаларни шакллантириш усуллари. Тилни ўрганишда муваффақиятга эришиш шарт-шароитлари: касбий интерактив мулоқот муҳити, мулоқот клубларини ташкил этиш, ўзининг тил кўникмалари даражасини баҳолаш ва бошқалар. Хорижий тилни ўрганишда грамматиканинг аҳамияти (грамматика ва лексика-B1-B2 оралиғида). Тил ўрганишда ўқитувчи ва ўргатувчиларни роли. Тил ўрганиш учун зарур ўқув-аудио, методик ва онлайн ресурслар. Тили ўрганилаётган мамлакат маданиятини билишнинг аҳамияти.

6.3. Ўқув жараёнини режалаштириш, баҳолаш методлари ва фидбек механизмлари (кайта алоқа).

Дарсени режалаштириш тушунчаси. Ўқув ресурсларини танлаш. Ўқув материалларини лойihalаш ва янгиларини яратиш. Синф менежменти. Баҳолаш тушунчаси. Таълим тизимида баҳолашнинг ахамияти. Талабалар билимини баҳолаш мақсад ва вазифалари. Баҳолаш тизими тарихи. Баҳолаш мезонлари. Баҳолаш принциплари. Баҳолашда субъективизм фактори. Назорат ишлари турлари ва уларни ишлаб чиқиш муаммолари. Лингвистик ва маданиятлараро компетенцияларни баҳолаш. Чет тили таълимида билим, кўникма, малакаларни баҳолаш. Нутқ коммуникацияси элементлари. Социолингвистик элементлар. Прагматик элементлар.

Баҳолашнинг асосий турлари. Мавзуга оид олимлар фикрлари таҳлили. Портфолио тузиш. CEFR тизими бўйича баҳолаш. Тестларни ишлаб чиқиш принциплари.

Ўқув адабиётларга бўлган эҳтиёжни ўрганиш. Ўқув мақсадлари ва кутилаётган натижаларни тўғри белгилай олиш, баҳолаш. Фикр-мулоҳазага асосланган баҳолаш механизминини ташкил этиш.

VII. Педагогик амалиёт

Кайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида педагогик амалиёт очик маърузалар ва амалий машғулотлар ўтказиш, ўтилган дарсларнинг муҳокама қилиниши ва танқидий таҳлил этилишига асосланган ҳолда амалга оширилади.

Педагогик амалиёт кайта тайёрлаш ва малака ошириш йўналишлари ва мутахассисликларининг ўзига хослигидан келиб чиққан ҳолда олий таълим муассасаларининг тегишли профиль кафедраларида ташкил этилади.

Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ва тавсиялар.

Амалий машғулотларда тингловчилар ўқув модуллари доирасидаги ижодлик вазиятли масалалар асосида амалий ишларни бажарадилар.

Амалий машғулотлар замонавий таълим услублари ва инновацион технологияларга асосланган ҳолда ўтказилади. Бундан ташқари, мустақил ҳолда ўқув ва илмий адабиётлардан, электрон ресурслардан, тарқатма материаллардан фойдаланиш тавсия этилади.

Мустақил таълимни ташкил этишнинг шакли ва мазмуни.

Мустақил таълим тегишли ўқув модули бўйича ишлаб чиқилган топшириқлар асосида ташкил этилади ва унинг натижасида тингловчилар битирув ишини тайёрлайди.

Битирув иши талабалари доирасида ҳар бир тингловчи ўзи дарс бераётган фани бўйича электрон ўқув модулларининг тақдироти тайёрлайди.

Электрон ўқув модулларининг тақдироти қуйидаги таркибий қисмлардан иборат бўлади:

- кейслар банки;
- мавзулар бўйича тақдиротлар;

индивидуал-психологик ҳамда креатив ривожланиш даражаларининг тизимли ва стилистик таҳлили.

VI. Махсус фанлар

6.1. Хорижий тилларни умумевропа стандартлари асосида ўқитишнинг лингвистик аспекти.

Кириш. CEFRда хорижий тилларни эгаллашда лингвистик аспектларнинг акс этиш ҳолатлари. Умумий ва лингвистик компетенциялар. Тилнинг социолингвистик дифференцияси. Социолингвистик компетенциялар ва уларнинг хусусиятлари. Луғат таркибининг ижтимоий дифференцияси.

Маданиятлараро коммуникация. Лингвимаданиятшунослик. Гендерлингвистика. Хорижий тилларни ўрганишда мамлакатшунослик ва ўлкашуносликка оид билимларнинг ахамияти. Хорижий тилларни эгаллашнинг когнитив жихатлари. Лексик, фразеологик ва лексикографик билимларнинг когнитивлик ва коммуникатив функцияси. Тил эгаллаш даражаларида лингвистик жихатларнинг акс этиш ҳолатлари.

Фонетика ва грамматик билимларнинг корректив функцияси. Тил эгаллашнинг коммуникатив хусусиятлари. Коммуникациянинг кундалик, ижтимоий, касбий ҳаёда акс этиш ҳолатлари. Прагматик компетенциялар. Матн ва матн турларининг прагматик жихатлари. Адабий матнлар ва уларнинг хусусиятлари. Хорижий тилларни ўрганишнинг ментал жихатлари. Стереотип ва клишееларнинг тилда акс этиш ҳолатлари. Менталитетнинг коммуникатив самарага эришишдаги ахамияти. Хорижий тилларни ўқитишда контрастив лингвистика ва таржуманиннг ўрни. Контрастивликнинг социолингвистик ва лингвистик ахамияти.

6.2. Француз тилини ўқитиш методикаси-ёндашув ва педагогик технологиялар.

Француз тили ўқитишнинг методологик асослари. Француз тили ўқитишнинг инновацион методлари. Чет тили таълимида ўқитувчининг модераторлик ўрни. Аутентик материалларни танлаш, улардан тил кўникмаларини ривожлантиришда фойдаланиш. Тингловчиларни мустақил ишлаш ва хатоларни бартараф этиш кўникмаларини ривожлантириш. Маданиятлараро компетенцияларга ургу бериш.

Француз тилини ўқитишда анъанавий ва замонавий ёндашувлар. Оғзаки ва ёзма нутқ кўникмаларини ривожлантиришда турли ёндашувлар (реал жараён, гап ва матн, назоратли ёзув ва эркин ёзув). Ўқитиш кўникмалари технологиялари ва стратегияларини ривожлантириш. Тинглаб тушуниш кўникмаларини ривожлантириш муаммоларни ҳал этиш йўллари. Интеграллашган тил кўникмалари (PBL, CLIL, CBL, TBL). Тил ўқитишда коммуникатив ёндашув. Аутентик материал. Хатоларни тузатишдаги турли метод ва ёндашувлар. Грамматикани контекстда ўқитишда турли ёндашувлар. Маданиятлараро мулоқот компетенцияларини ривожлантириш (катта "М" ва кичик "м").

• бошқа материаллар (фани ўзлаштиришга ёрдам берувчи қўшимча материаллар: электрон таълим ресурслари, маъруза магни, глоссарий, тест, кроссворд ва бошқ.)
Электрон ўқув модулларини тайёрлашда қуйидагиларга алоҳида эътибор бериледи:

- тавсия қилинган адабиётларни ўрганиш ва таҳлил этиш;
  - соҳа тараққиётининг устивор йўналишлари ва вазифаларини ёритиш;
  - мутахассислик фанларидаги инновациялардан ҳамда илғор хорижий тажрибалардан фойдаланиш.
- Шунингдек, мустақил таълим жараёнида тингловчи касбий фаолияти натижаларини ва талабалар учун яратилган ўқув-методик ресурсларини “Электрон портфолио” тизимига киритиб бориши лозим.

Дастурнинг ахборот-методик таъминоти

Модулларни ўқитиш жараёнида ишлаб чиқилган ўқув-методик материаллар, тегишли соҳа бўйича илмий журналлар, Интернет ресурслари, мультимедиа маҳсулотлари ва бошқа электрон ва коғоз вариантдаги манбаалардан фойдаланилади.

Адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг асарлари

1. И.А.Каримов. Озод ва обод Ватан эркин ва фаровон ҳаёт пировард мақсадимиз, 8-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2000.
2. И.А.Каримов. Ватан равнақи учун ҳар биримиз маъсулмиз, 9-жилд. – Т.: Ўзбекистон, 2001.
3. И.А.Каримов. Юксак маънавият-енгилмас куч. Т.: “Маънавият”. –Т.: 2008. – 176 б.
4. И.А.Каримов. Ўзбекистон мустақилликка эришиш остонасида. - Т.: “Ўзбекистон”. 2011. –440 б.
5. И.А.Каримов. Она юртимиз бахту икболи ва буюк келажаги йўлида хизмат қилиш – энг олий саодатдир. “Ўзбекистон”, 2015. – 302 б.

II. Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар

1. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2014.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим - тарбия ва кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ислох қилиш, баркамол авлодни вояга етказиш тўғрисида”ги 1997 йил 6 октябрдаги №1869-сонли Фармони.
3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзлуксиз таълим тизими учун давлат таълим стандартларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 5-сонли Қарори.

4. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўзлуксиз таълим тизимини дарсликлар ва ўқув адабиётлари билан таъминлашни тақомиллаштириш тўғрисида”ги 1998 йил 5 январдаги 4-сонли Қарори.

5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2001 йил 16 августдаги 343 - сонли Қарори.

6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртлири талабаларига стипендиялар тўлаш тартиби ва миқдорлари тўғрисида”ги 2001 йил 17 августдаги 344 - сонли Қарори.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 1 мартдаги “Нодавлат таълим муассасалари фаолиятини лицензиялаш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 100-сонли Қарори.

8. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасасига педагогларни танлов асосида ишга қабул қилиш тартиби тўғрисида”ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 2006 йил 10 февралдаги 20-сонли Қарори.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 16-февралдаги “Педагог кадрларни қайта тайёрлаш ва уларни малакасини ошириш тизимини янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги 25-сонли Қарори.

10. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълим муассасалари талабалари ўқишини кўчириш, қайта тиклаш ва ўқишдан четлаштириш тартиби тўғрисида”ги Низом тасдиқлаш хуСУСИДАГИ 2010 йил 18 июндаги 118-сонли Қарори.

11. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Таълим муассасаларининг битирувчиларини тадбиркорлик фаолиятига жалб этиш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2010 йил 28 июлдаги 4232-сонли Фармони.

12. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий таълим муассасаларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2011 йил 20 майдаги 1533-сонли Қарори.

13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада тақомиллаштириш тўғрисида”ги 2012 йил 24 июлдаги 4456-сонли Фармони.

14. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 26 сентябрдаги “Олий таълим муассасалари педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва уларнинг малакасини ошириш тизимини янада тақомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 278-сонли Қарори.

15. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Ўриндошлик асосида ҳамда бир неча касбда ва лавозимда ишлаш тартиби тўғрисида”ги Низомни 2012 йил 18 октябрдаги 297-сонли Қарори.

16. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали илмий ва илмий педагогик кадрларни

11. Махмудов Н. "Тилнинг мукаммал тадқиқи йўлларини излаб..."// Ўзбек тили ва адабиёти. –Тошкент, 2012. –№ 5. –Б. 3-16.
12. Мусаев Қ. Таржима назарияси асослари. Дарслик. –Тошкент: Фан, 2005. –Б. 93.
13. O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi. 5-jild. –Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi, 2003. –Б. 372-373.
14. Ўзбек тилининг изохли луғати. II. – Тошкент: Ўзбекистон миллий энциклопедияси, 2006. – Б. 521.
15. Махмудов Н., Худойберганава Д. Ўзбек тили ўхшатишларининг изохли луғати. –Тошкент: Маънавият, 2013. –Б. 5.
16. Миртожиев М. Ўзбек тили семасиологияси. –Тошкент: Мумтоз сўз, 2010. – Б.121.
17. Catlin R. Tucker. Blended learning. –Corwin, 2012.
18. Christian Puren. Histoire des méthodologies de l'enseignement des langues. édition originale papier : Paris : Nathan-cle international, 1988, 448 p. Présente édition numérisée au format pdf : décembre 2012.
19. Christian Puren. La didactique des langues étrangères. À la croisée des méthodes. 3 ème édition, Paris, 2013
20. Gary Motteram. Innovations in learning technologies for English languages teaching. – British Council, Brand and Design, 2013.
21. Jan Bell, Roger Gower. Expert Advanced with my Lab pack (Student's Coursebook, CD, Resource book, Teachers book). – Pearson Longman, 2014.
22. Nicolas Guichon. Langues et TICÉ Methodologie de conception multimedia. – OPHRYS, Paris, 2013
23. Michael Simonson, Sharon E. Smaldino, Michael Albright, Susan Zvacek. Teaching and Learning at a Distance: Foundations of Distance Education. – Pearson; 5 edition. 2011.
24. Patrick J. Schloss, Kristina M. Cragg. Organization and Administration in Higher Education 1st Edition. – Routledge, 2012.
25. Stanley Kubrick. A narrative and stylistic analysis. –An imprint of Greenwood Publishing Group, Inc, 2001.
26. Stephen M. Alessi, Stanley R. Trollip. Multimedia for Learning: Methods and Development (3rd Edition). –Pearson, 2000.

IV. Электрон таълим ресурслари

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги: www.edu.uz.
2. Ўзбекистон Республикаси Алоқа, ахборотлаштириш ва телекоммуникация технологиялари давлат қўмитаси: www.asi.uz.
3. Компютерлаштириш ва ахборот-коммуникация технологияларини ривожлантириш бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш: www.ictcouncil.gov.uz.

тайёрлаш аттестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чора тadbирлари тўғрисида"ги 2012 йил 28 декабрдаги 365-сонли Қарори.

17. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 29 декабрдаги "Республика олий таълим муассасалари рейтингини баҳолаш тизимини жорий этиш тўғрисида"ги 371-сон Қарори.
18. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги "Вазирлар Маҳкамасининг "Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида" 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартiriш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги 3-сонли Қарори.
19. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 2 мартдаги "Магистратура тўғрисида"ги Низомни тасдиқлаш тўғрисидаги 36-сонли Қарори.
20. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 12 июндаги "Олий таълим муассасаларининг раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида" ги 4732-сон Фармони.
21. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 20 августдаги "Олий таълим муассасалари раҳбар ва педагог кадрларини қайта тайёрлаш ва малакасини оширишни ташкил этиш чора тadbирлари тўғрисида"ги 242-сонли Қарори.

III. Махсус адабиётлар

1. Азизходжаева Н.Н. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Т.: Молия, 2003. – 192 б.
2. Арипов М. Интернет ва электрон почта асослари.- Т.; 2000. – 218 б.
3. Исмаилов А.А., Жалолов Ж.Ж, Саггаров Т.К, Ибрагимходжаев И.И. Инглиз тили амалий курсидан ўқув-услубий мажмуа. Basic User/ Breakthrough Level A1/-Т.: 2011. – 182 б.
4. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Таълимда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: "Истеъдод" жамғармаси, 2008. – 180 б.
5. Ишмухамедов Р., Абдуқодиров А., Пардаев А. Тарбияда инновацион технологиялар (таълим муассасалари педагог-ўқитувчилари учун амалий тавсиялар). – Т.: "Истеъдод" жамғармаси, 2009. – 160 б.
6. Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment. – Cambridge University Press. 2001
7. Саггаров Э., Алимов Х. Бошқарув мулоқоти. – Т.: "Академия", 2003. – 70 б.
8. Кошгарий Махмуд. Девону луғотит турк И-ИИИ. Тошкент, 1960-1963.
9. Содиков Қ. Туркий ёзма ёдгорликлар тили: адабий тилининг юзага келиши ва тикланиши. Тошкент, 2006.
10. Худойберганава Д. Магннинг антропоцентриқ тадқиқи. –Тошкент: Фан, 2013.

4. Тошкент ахборот технологиялари университети: www.tuit.uz.
5. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Матбуот маркази сайти: www.press-service.uz
6. Ўзбекистон Республикаси Давлат Хокимияти портали: www.gov.uz
7. Ахборот-коммуникатсия технологиялари изохли lug'ati, 2004, UNDP DDI:
8. Ўзбек интернет ресурсларининг каталоги: www.uz

“ИШЛАБ ЧИКИЛГАН”:

Олий таълим тизими педагог ва раҳбар кадрларни қайта тайёрлаш ва уларнинг маънавий билишини ташкил этиш бош илмий-методик маркази

201__ й.

Бошқарма бошлиғи _____

И.У.Мажидов

“ _____ ” 201__ й.

М.Ў.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети

РЕКТОР

Ш.Ш. Каюмов

“ _____ ” 201__ й.

М.Ў.

Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети хузуридаги чет тилларни ўқитишнинг инновацион методикаларини ривожлантириш республика илмий-амалий маркази

ДИРЕКТОР

И.М.Тухтаинов

“ _____ ” 201__ й.

М.Ў.